

ارزیابی درونی، فرایندی برای ارتقای کیفیت آموزش پزشکی: مورد گروه آموزش داخلی دانشگاه علوم پزشکی سمنان

شاهرخ موسوی^{۱*} (M.D)، عباس بازرگان^۲ (Ph.D)، فرهاد ملک^۱ (M.D)، مجتبی ملک^۱ (M.D)، مهدی بابایی^۱ (M.D)، فرحناز قهرمانفرد^۱ (M.D)، سعید حاج آقاجانی^۳ (M.Sc)، ۱ - دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پزشکی، گروه داخلی
۲ - دانشگاه تهران، دانشکده علوم تربیتی
۳ - دانشگاه علوم پزشکی سمنان، مرکز توسعه آموزش پزشکی

خلاصه

سابقه و هدف: با توجه به نقش اساسی ارزیابی در ارتقاء و نیز تضمین کیفیت آموزشی، هدف این مطالعه ارزیابی درونی گروه آموزش داخلی دانشگاه علوم پزشکی سمنان بود.

مواد و روش‌ها: از الگوی اعتبار بخشی برای ارزیابی درونی استفاده شده است. بدین منظور در خرداد ۱۳۷۷ ارزیابی در شش زمینه اهداف آموزشی، درمانی، پژوهشی، جایگاه سازمانی، فرایند تدریس و عوامل پشتیبانی صورت گرفت. عوامل مورد ارزیابی در اهداف آموزشی دوره‌های کارآموزی، کارورزی، و سه سال اول دوره دستیاری، در اهداف درمانی شامل امکانات تشخیصی (آزمایشگاه، تصویربرداری، آندوسکوپی) و درمانی، در اهداف پژوهشی شامل تعداد پایان نامه‌های راهنمایی شده، شرکت در سمینارها و کنگره‌ها، ارائه مقاله در کنگره و چاپ مقاله در مجلات پزشکی توسط اعضای گروه، در جایگاه سازمانی شامل ارزیابی مدیر، شورا و اعضای گروه و در بخش پشتیبانی شامل نیروی اساسی و فضا و تجهیزات بوده است. برای جمع آوری داده‌ها از ۳۷ پرسشنامه ویژه و ۵۵۰ ملاک تعیین شده استفاده و امتیاز ارزیابی از میانگین نمرات ملاک‌ها (بین یک تا پنج) بدست آمده است که براساس طبقه‌بندی گورمن تعریف و تجزیه و تحلیل شد. ضمناً امتیاز کمتر از ۲/۶ کمتر از حد مطلوب «ناموفق» تعریف شد. یافته‌ها: در ارزیابی اهداف آموزشی بالاترین امتیاز (۳/۴۵) در سال اول دستیاری و کمترین امتیاز (۲/۸۵) برای کارآموزی به دست آمد و در مجموع اهداف آموزشی با امتیاز ۳/۱۴ در طبقه «بیش از رضایت بخش» گورمن واقع شدند. در ارزیابی امکانات تشخیصی و اهداف درمانی بالاترین امتیاز (۴) برای بخش آندوسکوپی و کمترین امتیاز (۲/۸) برای امکانات بهداشتی به دست آمد و اهداف درمانی در مجموع با امتیاز ۴/۱ در طبقه «قوی» گورمن قرار گرفت. در ارزیابی جایگاه سازمانی، برای مدیر ۳/۴۲ امتیاز، برای شورا ۳/۸ امتیاز و برای اعضا ۲/۹ امتیاز به دست آمدند. اهداف پژوهشی با امتیاز ۲/۶۷ در طبقه «رضایت بخش» عوامل پشتیبانی با امتیاز ۳/۷۰ در طبقه خوب قرار گرفتند.

نتیجه‌گیری: نتایج فوق نشان می‌دهد که گروه آموزش داخلی در مجموع کسب امتیاز ۳/۳۴ در طبقه «بیش از رضایت بخش» گورمن قرار گرفت که نشانگر کارکرد مطلوب گروه می‌باشد. ولی در ۱۸ درصد ملاک‌ها، نتایج کمتر از حد مطلوب بوده است که یک سوم آن مربوط به ملاک‌های بهداشتی بوده است. هر چند نتایج ارزیابی در تمامی موارد موفقیت‌آمیز بوده است اما نتایج حاصله در زمینه‌های پژوهشی، اعضای گروه و بهداشتی نشان از ضعف گروه می‌باشد. با توجه به شناسایی ملاک‌های ناموفق پیشنهادی لازم جهت رفع نارسایی‌ها ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: ارزیابی درونی، ارزشیابی، آموزش، گروه داخلی، ارتقاء کیفیت